

Boomtest onderwijs

Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau (NIO)

Informatie voor ouders, verzorgers
en leerkrachten/docenten

Binnenkort wordt op school de NIO afgenomen. In deze folder vindt u informatie over de inhoud en het doel van de test, over de afname en het resultaat.

www.boomtestonderwijs.nl

Bij wie wordt de NIO afgenomen?

De NIO kan worden afgenomen bij leerlingen van groep 7 en 8 van het (speciaal)basisonderwijs, en leerlingen van klas 1, 2 en 3 van het voortgezet onderwijs.

Wanneer wordt de NIO afgenomen?

De NIO kan op elk moment van het jaar worden afgenomen. Afname kan in groep 7 in april, mei, juni/juli.

Door wie mag de NIO worden afgenomen?

De NIO mag uitsluitend door psychologen, orthopedagogen en gekwalificeerde testleiders worden afgenomen en geïnterpreteerd.

Waarom wordt de NIO afgenomen?

De NIO wordt meestal op verzoek van de school afgenomen. Als de NIO wordt afgenomen in groep 7 of 8 van de basisschool (in plaats van of naast een schoolvorderingentoets) dan wordt de uitslag vaak gebruikt om het (pré)advies te ondersteunen dat de basisschool geeft over het voor uw kind/leerling meest geschikte niveau van vervolgonderwijs. Met de uitslag van de NIO is het ook mogelijk na te gaan of een kind/leerling binnen het voortgezet onderwijs straks behoefte heeft aan extra ondersteuning.

Wordt de NIO afgenomen in groep 1, 2 of 3 van het voortgezet onderwijs, dan wordt de uitslag vaak gebruikt om te kijken of uw kind/leerling op zijn/haar plaats zit binnen het gekozen onderwijsniveau. Ook ouders/verzorgers kunnen een gekwalificeerde psycholoog of orthopedagoog vragen de NIO bij hun kind af te nemen. Dit gebeurt dan vaak in het kader van een zogeheten ‘second opinion’.

Hoelang duurt de afname van de NIO?

De afname van de NIO duurt ongeveer 2 uur.

Uit welke onderdelen bestaat de NIO?

De NIO bevat 6 onderdelen, die vragen naar inzicht op het gebied van taal (3 onderdelen), rekenen (2 onderdelen) en ruimtelijk inzicht (1 onderdeel). De onderdelen van de NIO – met uitzondering van het ruimtelijk-inzicht onderdeel, dat 8 opgaven kent – bestaan uit 20 tot 30 meer keuzevragen.

Kan ik met de NIO oefenen?

Oefenen met de NIO is onverstandig en onnodig.

De belangrijkste reden om niet te oefenen met de NIO of met NIO-achtige opgaven heeft te maken met de normering: de normen (vergelijkingsgegevens) van de NIO zijn gebaseerd op leerlingen die allemaal zonder vooraf te oefenen de NIO hebben gemaakt.

Wordt er nu wel geoefend, dan komt de geldigheid van de uitslag in gevaar: de uitslag is dan te hoog. Dat lijkt misschien positief, maar een te hoge uitslag kan leiden tot verwijzing naar een schoolniveau dat te hoog is gegrepen. Zo’n verwijzing kan veel schade uitrichten.

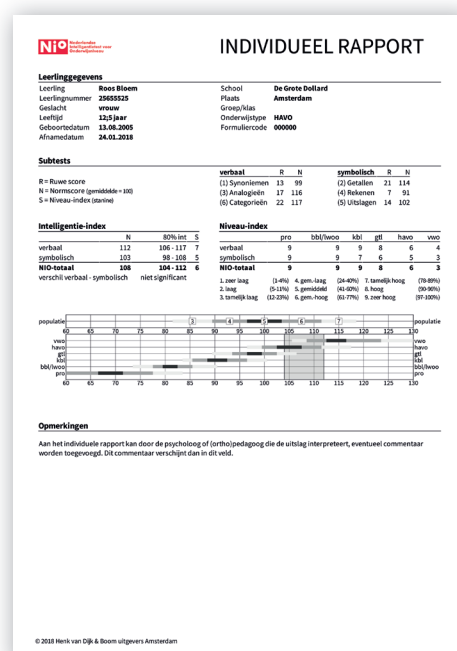
Vooraf oefenen is ook niet nodig omdat er tijdens de testafname al wordt geoefend. Voorafgaand aan elk onderdeel worden 2 tot 12 oefenvoorbeelden gemaakt en besproken. De leerlingen mogen dan ook nog vragen stellen. Pas als de vragen zijn beantwoord, wordt met de afname van het betreffende onderdeel begonnen en proberen de leerlingen in de daarvoor gestelde tijd zoveel mogelijk opgaven te maken.

Helaas zijn er aanbieders die menen zogenaamde ‘oefenboekjes’ van de NIO te moeten aanbieden. Als auteur en uitgever wijzen wij deze praktijken om bovenstaande redenen nadrukkelijk af.

Het oefenen met de NIO maakt dus onderdeel uit van de testafname zelf; tijdens de afname van de NIO is een ontspannen, geconcentreerde houding het beste.

Waaruit bestaat de uitslag van de NIO?

Als de opgaven na afloop van de test zijn nagekeken, wordt de uitslag geïnterpreteerd door een deskundige (meestal een psycholoog of orthopedagoog) en wordt deze besproken met de school en in de meeste gevallen ook met de ouders/verzorgers.

Het NIO-rapport zoals dat met de rapportageapplicatie kan worden gegenereerd.

Voorbeeld taalonderdeel Synoniemen

Welk woord betekent hetzelfde als het vetgedrukte woord?

dapper   1 licht   2 koud   3 vrees   4 moedig   5 nieuw

Voorbeeld taalonderdeel Analogieën

Zoek het woord op dat op dezelfde manier bij het derde woord past, zoals het tweede woord bij het eerste

huizen – stad   **bomen – ...**   1 takken   2 gras   3 bos   4 weg   5 stam

Voorbeeld taalonderdeel Categorieën

Welk woord past het beste bij de eerste twee vetgedrukte woorden?

regen – nat   1 gelijk   2 tegengesteld   3 soort   4 deel   5 oorzaak   6 middel

Voorbeeld rekenonderdeel Getallen

Welk getal moet volgen op het laatste getal in de rij?

2   4   6   8   10   12   ...   10   11   12   13   14

Voorbeeld rekenonderdeel Rekenen

Welk teken x of : of + of – moet in deze som staan?

8 ... 2 = 10   x   :   +   -

Voorbeeld ruimtelijk-inzicht onderdeel Uitslagen

Van welke figuren (1, 2, 3, 4 of 5) kan het figuur vóór de lijn worden gemaakt?

Voorafgaand aan elk onderdeel worden 2 tot 12 oefenvoorbeelden gemaakt en besproken.

In deze folder is een voorbeeld opgenomen van het NIO-rapport zoals dat met de rapportageapplicatie kan worden gegenereerd. Op uw school kan een afwijkend rapport in gebruik zijn. Dit is namelijk afhankelijk van wat de school met de schoolbegeleidingsdienst, het onderwijsadviesbureau of het psychologisch adviesbureau afsprekt.

Wat doet de school met de uitslag van de NIO?

Het is belangrijk te weten dat de feitelijke schoolprestaties van uw kind/leerling altijd op de eerste plaats dienen te staan bij het advies na de basisschool of bij het niveau van plaatsing binnen het voortgezet onderwijs. De uitslag van een intelligentietest als de NIO of een schoolvorderingstoets als een eindtoets is daarbij bedoeld als hulpmiddel om het advies te onderbouwen.

Als echter blijkt dat uw kind/leerling (veel) meer kan dan de huidige schoolprestaties laten zien of als blijkt dat uw kind/leerling te veel op zijn/haar tenen moet lopen, kan een hoger of lager advies worden gegeven dan de huidige schoolprestaties lijken te rechtvaardigen.

Het is erg vervelend voor een kind om op een school terecht te komen die eigenlijk te makkelijk of juist te moeilijk is.

Dat is ook de reden dat er bij het advies met zoveel mogelijk aspecten van het kind rekening moet worden gehouden: met de huidige schoolprestaties, de wens van ouders en kind, de schoolvorderingen op langere termijn bezien, de uitslag op een intelligentietest, de motivatie en de persoonlijke eigenschappen van het kind/de leerling.

Wat u nog meer moet weten

De in de NIO gebruikte woordjes zijn eenvoudig en makkelijk te lezen door leerlingen van eind groep 7 en groep 8 van de basisschool en leerlingen in klas 1, 2 en 3 van het voortgezet onderwijs. Er komen geen hele zinnen in de opgaven voor.

Leerlingen die niet-Nederlandstalig zijn opgevoed kunnen de test maken, mits zij de woordjes in de opgaven kunnen lezen.

Voor dyslectische of slechtzinnende leerlingen die daaraan behoefte hebben, is er een vergrote versie van de opgavenboekjes en het antwoordformulier beschikbaar.

In de klassen 1, 2 en 3 van het voortgezet onderwijs kan de NIO ook online worden afgenomen.

In de bundel *NIO & 10 jaar intelligentieonderzoek* worden antwoorden op praktische vragen van gebruikers gegeven. Het gaat vaak over de relatie van (scores op) de NIO en andere zaken zoals: Hoe scoren dyslectische leerlingen op de NIO? Welke invloed hebben rekenstoornissen op de uitslag van de NIO? Veranderen gemiddelde intelligentiescores van bepaalde schooltypen in de loop van de historie van GALO naar NIO? Deze uitgave is beschikbaar bij degene die de NIO bij uw kind/leerling heeft afgenomen.

Ga voor meer informatie over deze en andere onderzoeken naar www.boomtestonderwijs.nl/NIO.

De auteur van de NIO is Dr. Henk van Dijk

De NIO wordt uitgegeven door
Boom test onderwijs, Amsterdam
www.boomtestonderwijs.nl
info@boomtestonderwijs.nl

Het verschil tussen een intelligentietest en een schoolvorderingentoets

Het verschil tussen een intelligentietest als de NIO en de schoolvorderingentoetsen van het leerlingvolgsysteem of een eindtoets is dat een schoolvorderingentoets meet wat kinderen hebben geleerd in 8 jaar onderwijs (de feitelijke schoolprestaties) en een intelligentietest bepaalt wat kinderen 'in huis hebben' (de mogelijke school prestaties).

In het algemeen komen de uitslagen van een schoolvorderingentoets en een intelligentietest goed met elkaar overeen, maar dat hoeft niet.

De uitslagen op beide soorten tests komen in het algemeen méér overeen als het onderwijs goed is geweest: de school heeft eruit gehaald wat erin zit (en het liefst nog een beetje meer).

De uitslagen op beide soorten tests komen in het algemeen óók meer overeen als de leerling met de goede instelling de school heeft bezocht. Dat wil zeggen dat de leerling met plezier naar school gaat, gemotiveerd is om het schoolwerk goed te doen, het vermogen heeft om zich te concentreren en voldoende doorzettingsvermogen toont. De persoonlijke eigenschappen van het kind spelen dus óók een rol.

Voorbeelden

Nadia en Heleen zijn beiden erg intelligent. Nadia is echter snel afgeleid en heeft weinig doorzettingsvermogen.

Daardoor raakt ze ook vaak haar motivatie kwijt. Heleen, daarentegen, kan zich heel goed concentreren, heeft veel doorzettingsvermogen en is goed gemotiveerd voor het schoolwerk. Heleen kan beter gebruikmaken van haar intelligentie en haar schoolprestaties (schoolvorderingen) zullen meer in overeenstemming zijn met haar mogelijkheden (intelligentie).

Milan heeft veel moeite met leren, maar doet erg zijn best op school. Als hij dat acht jaar volhoudt, zullen zijn schoolprestaties (schoolvorderingen) beter zijn dan op grond van zijn mogelijkheden (intelligentie) zou kunnen worden verwacht.